

שמות כה (א) וַיִּדְבֶּר יְקֹנֶק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי: (ג) וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֲתָם זָהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֶׁת: (ד) וְתִכְלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים: (ה) וְעֹרֹת תְּחָשִׁים וְעֵצִי שִׁטִּים: (ו) שָׁמֶן לְמִאֵר בְּשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים: (ז) אֲבָנֵי שֹׁהַם וְאֲבָנֵי מִלֵּאִים לְאַפֵּד וְלַחֲשׁוֹן: (ח) וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכָם:

תלמוד בבלי מסכת כריתות דף ו עמוד א

ת"ר: פיטום הקטורת, [1] הצרי [2] והציפורן [3] והחלבנה [4] והלבונה משקל שבעי של שבעים מנה, [5] מור [6] וקציעה [7] שיבולת נרד [8] וכרכום משקל ששה עשר של ששה עשר מנה, [9] הקושט שנים עשר, [10] קילופה שלשה, [11] וקנמון תשעה, בורית כרשינה תשעה קבין, יין קפריסין סאין תלתא קבין תלתא, אם אין לו יין קפריסין מביא חמר חוירין עתיק, מלח סדומית רובע, מעלה עשן כל שהוא; ר' נתן אומר: אף כיפת הירדן כל שהוא. ואם נתן בה דבש - פסלה. חיסר אחת מכל סממניה - חייב מיתה.

תלמוד בבלי מסכת יומא דף לט עמוד ב

עזים שביריחו היו מתעטשות מריח הקטורת, נשים שביריחו אינן צריכות להתבשם מריח קטורת, כלה שבירושלים אינה צריכה להתקשט מריח קטורת. ... אמר רבי חייא בר אבין אמר רבי יהושע בן קרחה: סח לי זקן אחד: פעם אחת הלכתי לשילה, והרחתי ריח קטורת מבין כותליה.

~ ארכיאולוגיה ~

1952 – נתגלה בקומרן מגילת הנחושת שכולל רשימת כלי המקדש ומיקומי המסתור שלהם במדבר.

1992 – וונדיל גיונס מגלה 600 ק' חומר אורגאני במערות קומרן עם מטבע משנת 67 ל"מ.

1994 – ר' י. ג"ץ ור' ע. יוסף מבקשים "שרפת" החומר ע"י פיצוץ בחומצה הידרוכלורית.

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף כו עמוד א (גם כריתות דף ו עמוד א)

תנאי: המפטם את הקטורת [המערבב הבסמים חייב כרת, אבל] להתלמד בה או למוסרה לציבור [למקדש] - פטור, להריח בה - חייב. והמריח בה - פטור, אלא שמעל ... ריח אחר שתעלה תמרתו אין בו משום מעילה...

רש"י מסכת פסחים דף כו עמוד א

אם להתלמד בה או למוסרה - אחר פיטומה לציבור פטור מכרת אבל אם דעתו להצניע לצורכו להריח בה ועשאה בסממנין הכתובים - חייב כרת, דכתיב (שמות ל: לג) "איש אשר יעשה כמות להריח בה ונכרת". והמריח בה - בקטורת של ציבור - פטור מכרת ומחטאת, דלא חייבה תורה אלא מפטם להריח. אלא שמעל - שנהנה מן הקודש, ומביא אשם מעילות.

Dr. Terry Hutter, Palynological Assessment of the Qumran Spices, May 5, 1994.

The aroma released from the "spices" during its processing was profuse and almost immediate. It initially saturated my hands as well as the clothes that I was wearing. Within a matter of minutes my laboratory and the surrounding area (for an area of several meters) was affected by the scent released from the "spices." The intensity of the odor also awakened my dog (a miniature Dachshund) who was asleep in her bed in the lab. On the first day of processing, the aroma was so intense that I could almost "taste" it (perhaps this was the original effect during Temple times). In any case, that evening, upon my return home, the scent that had attached itself on my body and clothes was readily apparent to both my wife and daughter. During the course of the week, the odor lessened slightly but was still noticeable in and around my lab. Within a few weeks the distinct aroma of the spices diminished to a "freshness or cleanness" of the air in my lab and the surrounding area. This aroma was in evidence, if even so slightly, for approximately two months. On days of high humidity the aroma would return with greater intensity.

- פרופ' ברוונינג, פילקס, ואמר דוחים המסקנה. אמר הציע שדובר על חומר ניקוי מבוסם בחלק מבסמי הקטורת.

שבת פח:ב

ואמר רבי יהושע בן לוי: בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, מה לילוד אשה בינינו? ... מיד כל אחד ואחד נעשה לו אוהב, ומסר לו דבר, שנאמר +תהלים סח+ עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם, בשכר שקראוך אדם לקחת מתנות. אף מלאך המות מסר לו דבר, שנאמר +במדבר יז+ **ויתן את הקטרת וכפר על העם ואומר ויעמד בין המתים ובין החיים וגו'**, אי לאו דאמר ליה - מי הוה ידע?

במדבר טז

... (טז) **ויאמר משה אל קרח אתה וכל עדתך היו לפני יקוק אתה והם ואהרן מחר:** (יז) **וקחו איש מחתתו ונתתם עליהם קטרת והקרבתם לפני יקוק איש מחתתו חמשים ומאתים מחתת ואתה ואהרן איש מחתתו:** ... (לה) **ואש יצאה מאת יקוק ותאכל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת:**

במדבר יז

(א) **וידבר יקוק אל משה לאמר:** (ב) **אמר אל אלעזר בן אהרן הכהן ויגרם את המחלת מבין השרפה ואת האש זרה הלאה כי קדשו:** (ג) **את מחתות החטאים האלה בנפשתם ועשו אתם רקעי פחים צפוי למזבח כי הקריבם לפני יקוק ויקדשו ויהיו לאות לבני ישראל:** (ד) **ויקח אלעזר הכהן את מחתות הנחשת אשר הקריבו השרפים וירקעום צפוי למזבח:** (ה) **וזכרון לבני ישראל למען אשר לא יקרב איש זר אשר לא מנרע אהרן הוא להקטיר קטרת לפני יקוק ולא יהיה כקרח וכעדו כאשר דבר יקוק ביד משה לו:** (ו) **וילנו כל עדת בני ישראל ממחרת על משה ועל אהרן לאמר אתם המתים את עם יקוק:** (ז) **ויהי בהקהל העדה על משה ועל אהרן ויפנו אל אהל מועד והנה כסהו הענן ויבא כבוד יקוק:** (ח) **ויבא משה ואהרן אל פני אהל מועד:** (ט) **וידבר יקוק אל משה לאמר:** (י) **הרמו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם פרגע ויפלו על פניהם:** (יא) **ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטרת והולך מהרה אל העדה וכפר עליהם כי יצא הקצף מלפני יקוק החל הנגף:** (יב) **ויקח אהרן כאשר דבר משה וירץ אל תוך הקהל והנה החל הנגף בעם ויתן את הקטרת וכפר על העם:** (יג) **ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה:** (יד) **ויהיו המתים במגפה ארבעה עשר אלף ושבע מאות מלבד המתים על דבר קרח:** (טו) **וישב אהרן אל משה אל פתח אהל מועד והמגפה נגצרה:** פ

רשב"ם במדבר פרק יז פסוק יא

(יא) **ושים קטרת - להודיע שהקטרת הממיתה בשאינם כהנים, היא הנותנת חיים ביד כהנים, לדעת שהן ראויים לעבודה:**

זהו כרך ב (שמות) פרשת ויקהל [דף ריח עמוד ב] עם מתוק מדבש

ת"ח: **מה כתיב (במדבר יז) "קח את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטרת", מ"ט [למה צוה משה לאהרן להביא קטרת?]** "כי יצא הקצף מלפני יי החל הנגף." **כי אין שבירה לסטרא אחרא אלא ע"י הקטרת, כי אין לך דבר חביב לפני קודשא בריך הוא כקטרת, ... דבר זה ברית כרותה לפני קודשא בריך הוא דכל מי שמתבונן וקורא בכל יום מעשה הקטרת ינצל מכל דברים רעים וכשפים בעולם ומכל פגעים רעים ומהרהורים רעים ומדין רע ומדבר ומגפה ולא יוזק כל היום ההוא, שאין הסטרא אחרא יכול לשלוט עליו - **וצריך האדם שיכוון בה.**** אר"ש אם בני אדם היו יודעים כמה חשובה היא מעשה הקטרת לפני קודשא בריך הוא היו לוקחים כל מלה ומלה ממנה והיו מעלין אותה להיות עטרה על ראשם ככתר של זהב, ומי שעוסק בה צריך להתבונן במעשה הקטרת, ואם יכוון בה בכל יום יש חלק בעולם הזה ובעולם הבא, ויסתלק השבר והמגפה ממנו ומכל העולם וינצל מכל הדינים של עולם הזה, מכוחות רעים ומדין דגיהנם ומדין דמלכות לסטרא אחרא. כל זה נעשה ע"י הקטרת.

~ ונשלקה פרים שפתינו ~

שמות פרק ל

(ז) **והקטיר עליו אהרן קטרת סמים בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות וקטירנה:** (ח) **ובהעלת אהרן את הנרות בין הערבים וקטירנה קטרת תמיד לפני יקוק לדורותיכם:**

שולחן ערוך אורח חיים הלכות נשיאת כפים ונפילת אפים סימן קלב

... [רמ"א:] **ויש לומר פטום הקטורת ערב ובוקר אחר התפלה... ויש שכתבו לייזהר לומר פטום הקטורת מתוך הכתב, ולא בעל פה, משום שהאמירה במקום ההקטרה וחיישינן שמא ידלג [ב"י בשם מהר"י וא"ח] אחד מסממנים, ואמרינן שהוא חייב מיתה אם חסר אחת מסממניה; ולכן נהגו שלא לאומרו בחול, שממהרין למלאכתו וחיישינן שמא ידלג...**

מגן אברהם סימן קלב ס"ק ה

כי ב"י דאין מיתה אלא בהקטרה לא באמירה ועוד דאין מיתה אלא במזיד לכן

המדקדקים נהגו לאומרו בכל יום ... (http://gog.web-site.co.il/gog/pitum.shtm)